

Sygn. akt II C 652/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Iwona Wiktorowska

Protokolant Wioletta Powała

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2013 r. na rozprawie w Warszawie

sprawy z powództwa S. S. (1)

przeciwko A. S. (1)

o 371.223 zł.

1. oddala powództwo;
2. nie zasądza od powódki S. S. (1) na rzecz pozwanego A. S. (1) zwrotu poniesionych kosztów postępowania.

(SSO Iwona Wiktorowska)

(...)

UZASADNIENIE

Powódka S. S. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanego A. S. (1) odszkodowania w kwocie 371.223 zł. Powódka S. S. wniosła o zasądzenie od pozwanego A. S. tej kwoty tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy o zastępstwo prawne, a w tym za nie dokonanie zmiany powództwa przez rozszerzenie go do dochodzonej kwoty, za nie zapobieżenie obciążenia jej zwrotem kosztów postępowania, jak też za inne zaniechania z jego strony.

Wniosła ona również o zasądzenie od niego na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania.

Pozwany A. S. (1) wnosił o oddalenie powództwa.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd ustalił w rozpatrywanej sprawie następujący stan faktyczny.

Powódka S. S. (1) prowadziła przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza przeciwko M. S., jak też przeciwko J. D., która wstąpiła do tego procesu jako następcą prawny po zmarłym mężu Z. Z., proces za sygn.IC 509/09. Powódka żądała zwrotu dziennika budowy, projektu budowlanego, jak też dokumentacji powykonawczej oraz zasądzenia od pozwanych na jej rzecz solidarnie kwoty 5.000 zł.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Żoliborza uwzględnił powództwo S. S. tylko w części dotyczącej pozwanego M. S., a co do pozwanego Z. Z. i jego następców prawnych oddalił powództwo. Sąd w tej części, w której powódka S. S. przegrała proces, zasądził od niej zwrot kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 29 listopada 2011 r., sygn.V Ca 2310/11, oddalił apelację powódki S. S. od cytowanego wyżej wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza i zasądził od niej na rzecz pozwanej J. D. zwrot kosztów zastępstwa procesowego w II instancji.

W sprawie przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza, sygn. IC 509/09, powódka S. S. (1) była reprezentowana przez adwokata A. S. (1), który występował jako jej pełnomocnik z urzędu.

Postanowieniem z dnia 21 lutego 2005 r., sygn. IC 509/09, Sąd Rejonowy dla Warszawy Żoliborza ustanowił dla powódki pełnomocnika z urzędu.

Okręgowa Rada Adwokacka w W. wyznaczyła pełnomocnika dla powódki w osobie adwokata A. S. (1).

Powódka S. S. (1) była właścicielką nieruchomości gruntowej w Ł., przy ul.(...), oznaczonej nr (...)

Decyzją Urzędu Miasta (...) z dnia 7 września 1976 r., nr (...), uzyskała ona pozwolenie na budowę przechowalni owoców na tej działce – pod warunkiem, że po upływie 10 lat inwestor będzie zobowiązany do rozbiórki obiektu na każde wezwanie władzy budowlanej (zezwolenie czasowe).

Decyzją z dnia 8 marca 1993 r., nr (...), Burmistrz Miasta i Gminy Ł. ustalił lokalizację inwestycji rozbudowy budynku gospodarczego dla potrzeb prowadzonego gospodarstwa sadowniczego na działce nr (...) w Ł., przy ul.(...), z zaznaczeniem warunku, że ma powstać budynek gospodarczy tylko dla potrzeb rolniczo-sadowniczych.

Wreszcie decyzją nr (...) z dnia 13 lutego 1995 r. Burmistrz Miasta i Gminy Ł. zatwierdził plan realizacyjny zagospodarowania działki nr (...) w Ł., przy ul.(...), oraz projekt architektoniczno budowlany budynku, zezwalając na rozbudowę budynku o część magazynowo-socjalną- przechowalnię owoców z zachowaniem m.in. warunku, że wymieniona inwestycja ma służyć wyłącznie dla potrzeb produkcji rolnej.

Powódka S. S. (1) 22 września 1995 r. zawarła umowę z M. S. o rozbudowę budynku gospodarczego o część magazynowo socjalną.

Z kolei 11 listopada 1995 r. zawarła ona umowę ze Z. Z. o sporządzenie dokumentacji inwentaryzacyjnej i projektowej oraz nadzór techniczny nad pracami (nie był to nadzór inwestorski).

W ramach umowy z 22 września 1995 r. M. S. dokonał nadbudowy części mieszkalnej nad budynkiem gospodarczym oraz zmian konstrukcyjnych budynku. Dokonał on tego za wynagrodzenie w kwocie 11.700 zł.

Biegły A. K., który wydał opinię specjalistyczną na zlecenie Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza w sprawie z powództwa S. S. (1), sygn.IC 509/09, ustalił, że wynagrodzenie, jakie otrzymał A. S. (3), jest nieadekwatne do zakresu uzgodnionych w umowie prac.

Przede wszystkim jednak ustalił on, że w związku z nadbudową budynku gospodarczego o część mieszkalną doszło do samowoli budowlanej. Zdaniem biegłego koszty usunięcia tej samowoli budowlanej przez usunięcie części mieszkalnej i powrót do poddasza użytkowego wynoszą 114.223 zł.

Z kolei w ocenie biegłego koszt odtworzenia pomieszczeń mieszkalnych przez usunięcie stwierdzonych uchybień w postaci częściowej adaptacji i częściowej nadbudowy kształtował się na poziomie 371.223 zł.

Równowartości tej kwoty dochodzi powódka S. S. (1) od pozwanego A. S. (1), w rozpatrywanej sprawie, tytułem odszkodowania.

Powódka S. S. (1), jak sama przyznała, składając zeznania przed Sądem, początkowo była zadowolona ze współpracy z adwokatem A. S. (1), który, jak już zaznaczono, został wyznaczony jej pełnomocnikiem z urzędu w cytowanej wyżej sprawie przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza. Jednak następnie zmieniła ona stanowisko i uznała, że

pozwany A. S. w sposób nienależyty reprezentował ją przed tym Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza. Przede wszystkim zarzuca mu ona, że nie rozszerzył on w tej sprawie powództwa do kwoty 371.233 zł., że naraził ją na zasądzenie zwrotu kosztów postępowania na rzecz J. D., jak też, że w jej sprawie nie występował on samodzielnie lecz zastępował go substytut adwokat A. W., jak też aplikant adwokacki M. O..

Powódka S. S. nie zarzucała zresztą żadnemu z nich jakichkolwiek zaniedbań w jej sprawie.

Na podstawie poczynionych ustaleń Sąd zważył, co następuje.

Powództwo S. S. (1) nie zasługuje na uwzględnienie. Powódka S. S., mimo, że ciążył na niej obowiązek dowodowy, nie udowodniła bowiem, że pozwany A. S. (1) dopuścił się jakichkolwiek zaniedbań, reprezentując ją w sprawie IC 509/09 przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że pozwany adwokat A. S. (1) reprezentował powódkę S. S. (1) przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w sprawie IC 509/09 jako pełnomocnik z urzędu – na podstawie postanowienia tego Sądu z dnia 21 lutego 2005 r.

Skutki ustanowienia pełnomocnika z urzędu zostały uregulowane w przepisie art.118 k.p.c. W myśl przepisu art.118§1 k.p.c. ustanowienie adwokata lub radcy prawnego przez sąd jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego.

W świetle tego przepisu ustanowienie pełnomocnika z urzędu rodzi takie same skutki jak udzielenie pełnomocnictwa procesowego. Oznacza to, że w przypadku jakichkolwiek zaniedbań pełnomocnika, pełnomocnik z urzędu, analogicznie jak pełnomocnik z wyboru, odpowiada na zasadzie przepisu art.471 k.c. za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Na gruncie przepisu art.471§1 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Przesłankami odpowiedzialności z tego przepisu jest niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, szkoda, związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem lub nienależyte wykonanie zobowiązania a szkodą. Cytowany przepis art.471 k.c. wprowadza domniemanie winy w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonanie zobowiązania.

W tej sprawie, jak już podnoszono, powódka S. S. (1) nie udowodniła, że pozwany A. S. (1) dopuścił się jakichkolwiek zaniedbań przy reprezentowaniu jej w procesie przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza, za sygn. IC 509/09.

I tak nie można uznać, że pozwany A. S. (1) nienależyte wykonał zobowiązanie, nie rozszerzając powództwa S. S. do kwoty 371.223 zł.

Powódka S. S. (1) dochodziła przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza w sprawie sygn. IC 509/09 m.in. odszkodowania w kwocie 5.000 zł. za wady i usterki, nadbudowanej nad budynkiem gospodarczym, części mieszkalnej, co na gruncie pozwolenia na budowę, które dotyczyło inwestycji użytkowej, a nie części mieszkalnej, stanowiło samowolę budowlaną. Nigdy nie zmieniła ona żądania, ani nie dała dyspozycji pełnomocnikowi jakiegokolwiek zmiany żądania.

W ocenie biegłego A. K. koszt odtworzenia pomieszczeń mieszkalnych przez usunięcie stwierdzonych uchybień w postaci częściowej adaptacji i częściowej nadbudowy kształtował się na poziomie 371.223 zł. Biegły – w wydanej przez siebie opinii – ustalił w ten sposób koszty odtworzenia pomieszczeń mieszkalnych przez dostosowanie ich do opracowanej dokumentacji i usunięcie uchybień. Kwota ta nie odpowiada kosztom usunięcia wad i usterek w nadbudowanej części mieszkalnej. Obejmuje ona natomiast odtworzenie części mieszkalnej przez dostosowanie do opracowanej dokumentacji i usunięcie stwierdzonych uchybień.

Skoro powódka w procesie przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza żądała naprawienia szkody związanej z wystąpieniem wad i usterek w nadbudowanej nad magazynem części mieszkalnej, to pozwany nie mógł – wbrew jej woli – dochodzić innego żądania, wyliczonego przez biegłego na kwotę 371.223 zł. Już nie mówiąc o tym, że dochodzenie przez powódkę, która dopuściła się samowoli budowlanej, kosztów usunięcia tej samowoli w postaci dostosowanie nadbudowanej części do opracowanej dokumentacji projektowej było pozbawione jakichkolwiek racjonalnych podstaw. Za samowolę odpowiadała bowiem powódka, która nie może od innych podmiotów dochodzić kosztów usunięcia tej samowoli przez dostosowanie nadbudowanej części do opracowanej dokumentacji projektowej.

Pozwany A. S. (1) nie dopuścił się też żadnych zaniedbań w związku z obciążeniem powódki S. S. przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Żoliborza zwrotem kosztów postępowania w takim zakresie, w jakim przegrała ona proces. Pełnomocnictwo procesowe, które w tej sprawie stosuje się odpowiednio (art.118§1 k.c.), jest rodzajem umowy zlecenia. Umowa zlecenia jest umową starannego działania, a nie umową rezultatu. Pełnomocnik – w świetle tego, co powiedziano wyżej – nie odpowiada więc za wygranie sprawy, a jedynie za zachowanie wymaganej staranności przy jej prowadzeniu. Powódka S. S. w takim zakresie, w jakim przegrała proces, jest zobowiązana do zwrotu przeciwnikowi procesowemu poniesionych przez niego kosztów postępowania. Jej pełnomocnik również i w kontekście tego zarzutu nie dopuścił się niewykonania, czy też nienależytego wykonania umowy, gdyż powódka nie udowodniła, że doszło po jego stronie do jakichkolwiek zaniedbań przy prowadzeniu sprawy.

Wreszcie powódka S. S. (1), mimo ciążącego na niej obowiązku dowodowego, nie udowodniła, że pozwany A. S. (1) dopuścił się jakichkolwiek innych zaniedbań w jej sprawie. Zwłaszcza nie udowodniła ona, że doszło do tego w związku z zastępowaniem go przez substytutę adwokata A. W., czy też przez aplikanta adwokackiego M. O..

W tej sytuacji powództwo należało oddalić. Warunkiem odpowiedzialności z art.471 k.c., który ma w tej sprawie zastosowanie, jest bowiem niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Powódka S. S., mimo ciążącego na niej obowiązku, nie zdołała udowodnić, że pozwany A. S. dopuścił się jakiegokolwiek zaniedbania w związku z reprezentowaniem jej w sprawie przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Żoliborza. Dlatego też powództwo przeciwko niemu należało oddalić, gdyż brak tej przesłanki wyklucza jego odpowiedzialność z przepisu art.471 k.c. niezależnie od spełnienia innych przesłanek z tego przepisu.

Mimo, że powódka S. S. (1) przegrała proces Sąd nie obciążył jej zwrotem kosztów postępowania.

W świetle przepisu art.102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegranej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Skoro pozwany A. S. (1) nie wykazał, że poniósł jakiegokolwiek koszty w związku z tą sprawą, to, zdaniem Sądu, jest to szczególnie uzasadniony przypadek w rozumieniu art.102 k.p.c., uzasadniający nie obciążanie powódki na jego rzecz zwrotem kosztów postępowania. Mimo, że wygrał on ten proces.